



T.C

**KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI**  
**Strateji Geliştirme Başkanlığı**



7/12699

Sayı : B.16.0.SGB.0.10.02.00/610 -259123  
Konu : Soru Önergesi

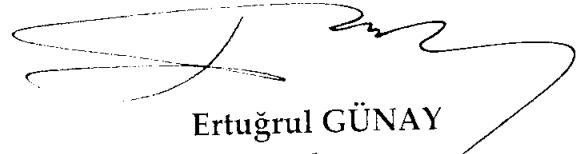
11./12/2012

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

**İlgi:** 26/11/2012 tarihli ve A.01.0.KKB. 0.10.00.00- 94950 sayılı yazınız.

Artvin Milletvekili Sayın Uğur BAYRAKTUTAN'ın, 7/12699 Esas No'lu soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

  
**Ertuğrul GÜNAY**  
Bakan

EK: Cevap (2 sayfa)

**ARTVIN MİLLETVEKİLİ SAYIN UĞUR BAYRAKTUTAN'IN 7/12699 ESAS NO'LU  
YAZILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Artvin Çoruh Vadisi'nde yapılan Deriner Barajı'yla Kültür ve Turizm Bakanlığınızca tescillenmiş Selçuklu ve Saltuklu dönemlerine ait tarihi eserler, Devlet Su İşleri (DSİ) Bölge Müdürlüğüince restore edildikten sonra baraj sularına gömüldü. Saltuklu dönemine ait sular altında kalacak olan tarihi kümbetlerden biri ise hala restore ediliyor. Ancak restorasyon, tarihi eseri çimentoyla sıvama yöntemiyle yapılıyor.

Köprülerin taşınması beklenirken onarılması ve akabinde sular altında kalacak olmasına bölge halkı oldukça tepki göstermektedir.

Bu bağlamda;

**SORU 1:** Selçuklu ve Saltuklu dönemlerine ait tarihi eserlerin restorasyonu çimentoyla yapılması doğru mudur?

**SORU 2:** Madem sular altında kalacak olan tarihi eserlerimiz neden restore ediliyor ?

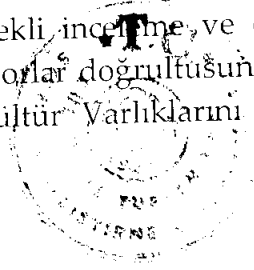
**SORU 3:** Restorasyon hizmetlerine yapılacak masraf yerine, tarihi eserlerin başka bir alana taşımayı neden tercih etmediniz?

**SORU 4:** Sular altında kalan ve kalacak olan tarihi eserlerimizi hangi firmaya, ne kadar bedelle ihaleye verilmiştir?

**CEVAP:** 2863 sayılı Kanunun 51'inci maddesi kapsamında yurt içinde bulunan korunması gerekli taşınmaz kültür varlıkları ile ilgili hizmetlerin bilimsel esaslara göre yürütülmesini sağlamak üzere kurulmuş olan koruma bölge kurulları, aynı Kanunun 57'inci maddesi gereğince Koruma Yüksek Kurulunun ilke kararları çerçevesinde olmak kaydıyla korunması gerekli taşınmaz kültür varlıkları ve koruma alanları ile sit alanlarına ilişkin uygulamaya yönelik kararlar almakla görevlidir.

Deriner Barajı ve HES Projesi'nden etkilenen kültür varlıklarına ilişkin "Baraj Alanlarından Etkilenen Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması"na ilişkin Koruma Yüksek Kurulunun 22/04/2010 tarih ve 765 sayılı İlke Kararı kapsamında; 06/07/2010 tarih ve 143253 sayılı Onay ile Bilim Komisyonu oluşturulmuştur.

Söz konusu İlke Kararı doğrultusunda bahsi geçen alandaki kültür varlıklarına ilişkin olarak Bilim Komisyonunca gerekli inceleme ve değerlendirmeler yapılarak bilimsel raporlar hazırlanmış, anılan raporlar doğrultusunda ve 2863 sayılı Kanun ve ilke kararları çerçevesinde Trabzon Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunca



Zeytinlik Köyü Aşağı Türbe, Zeytinlik Köyü Yukarı Türbe, Oruç Köyü Şükrü Ağa Konağı (Gümrük Binası), Oruçlu Köyü Camii, Zeytinlik Köyü Camii, Berta ve Avcılar Köprülerinin rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerine ilişkin, 25/02/2011 tarih ve 3263 sayılı, 28/06/2011 tarih ve 3494 sayılı, 29/07/2011 tarih ve 3573 sayılı, 29/08/2012 tarih ve 715 sayılı kararlar alınmıştır.

Su altında kalacak kültür varlıklarından yerinde korunması planlananların, barajın hizmet ömrünü doldurduktan sonra da varlığını sürdürebilmesi amacıyla mevcut durumlarının güçlendirilmesine ve su altında korumaya yönelik proje ve uygulamaları yapılmaktadır.

Ulusal ve ülkemizin taraf olduğu uluslararası anlaşma, sözleşmeler ve ilkelere göre tarihi eserlerin öncelikle yerinde korunması gereklidir. Ancak yerinde korumanın mümkün olmadığı durumlarda, yapı malzemesi ve yapım tekniği uygun olan yapıların (kerpiç, tuğla, moloz taş v.b. yapı malzemeleri ile inşa edilenler hariç) taşınmaları söz konusu olabilir. En uygun koruma yönteminin belirlenmesine ilişkin fizibilitenin (yapının yapı malzemesi ve yapım tekniği açısından mevcut durumu, taşınması durumunda gerekecek müdahaleler, taşınmasına ilişkin teknoloji, taşınma esnasında yapının ne kadar zarar göreceği, yerinde koruma yöntemleri v.b.) yapılmasını takiben uygulamaya yönelik çalışmalar başlatılmaktadır. Söz konusu işlemlerin maliyetleri restorasyon bütçesinin oldukça üzerindedir.

Tescilli kültür varlıklarının korunmasına yönelik uygulamalarda, yapım dönemlerinde kullanılan özgün malzemeleri veya mevcut yapı malzemesine zarar vermeyecek günümüz malzemeleri kullanılmaktadır. Ancak çimento içerikli harçlar 20'inci yüzyıl öncesi yapıların bünyesinde bulunan kireç esaslı malzemeyi olumsuz etkilediğinden kullanılmamakta olup, konu incelenmesi amacıyla ihaleyi ve uygulamaları gerçekleştiren Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne iletilmiştir.

